

UMCS

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Kierunek: **informatyka**

Jan Bylina

nr albumu: 303827

Projekt oraz implementacja systemu gromadzenia rozproszonych danych z wykorzystaniem technologii LoRa

Design and implementation of the distributed data collection system
using LoRa technology

Praca licencjacka

napisana w Katedrze Oprogramowania Systemów Informatycznych

Instytutu Informatyki UMCS

pod kierunkiem **dr hab. Przemysław Stpiczyńskiego**

Lublin 2023

Spis treści

Wstęp	5
1 Rozdział — tutorial	7
1.1 Sekcja A	7
2 Wykorzystane narzędzia, technologie i protokoły	9
2.1 Urządzenia wykorzystywane w projekcie	9
2.1.1 ESP32	9
2.1.2 Raspberry Pi Pico	10
2.1.3 STM32	11
2.2 Języki programowania i technologie	11
2.2.1 C++ for Arduino	11
2.2.2 C for STM32	11
2.2.3 MicroPython for Raspberry Pi Pico	11
2.3 Bazy danych i pozostałe technologie	11
2.3.1 InfluxDB 2	11
2.3.2 Python for MQTT	12
2.4 Protokoły komunikacyjne	12
2.4.1 MQTT	12
2.4.2 LoRa	12
2.4.3 HTTP	12
2.5 Bazy danych i pozostałe technologie	12
2.5.1 InfluxDB 2	12
2.5.2 Docker	12
2.5.3 PlatformIO	12
3 Istniejące rozwiązania	13
3.1 LoRaWAN	13
3.1.1 The Things Network ?	13
3.1.2 ChirpStack ?	13

3.1.3	Loriot ?	13
3.2	Artykuły	13
3.3	Wpisy w sieci i blogach	13
4	Założenie i Implementacja	15
4.1	Podstawowe cele sieci	15
4.2	Części sieci	15
4.2.1	Węzły sieci	16
4.2.2	Stacja przekaźnikowa	16
4.2.3	Broker wiadomości	16
4.2.4	Baza danych	16
4.3	Wiadomości	16
4.4	Obsługa protokołu	17
4.4.1	Działanie węzłów	17
4.4.2	Działanie przekaźnika	17
4.4.3	Działanie bazy danych i programu zapisującego dane	17
4.5	Implementacja	17
4.5.1	Implementacja przykładowych węzłów sieci	17
5	Wdrożenie i testy	21
6	Wnioski i perspektywy rozwoju	23
	Spis listingów	25
	Spis tabel	27
	Spis rysunków	29
	Bibliografia	31

Wstęp

Tu treść wstępu WSTĘP WSTEP —

Rozdział 1

Rozdział — tutorial

1.1 Sekcja A

W tabeli 1.1 widzimy przykład tabeli z nagłówkiem i odnośnikiem. Tabele tworzymy z nagłówkiem na górze oraz opcją `[t]`. Natomiast na rysunku 1.1 — widzimy przykład rysunku z nagłówkiem i odnośnikiem. Rysunki tworzymy z nagłówkiem pod spodem oraz opcją `[b]`. Rysunki powinny być w formacie PDF; jeśli to niemożliwe, to PNG (w wysokiej rozdzielczości); a ostatecznie JPG (jak tu). Jeśli chcemy sterować rozmiarem, to zwykle najwygodniej użyć `width=...`. Ponadto możemy odwoływać się do bibliografii

Jeśli chodzi o wzory, możemy złożyć je na kilka sposobów, w zależności od potrzeb — w tekście: $e = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$, wyniesiony do osbnej linii (warto zwrócić uwagę, że ten i kolejny są złożone nieco inaczej niż pierwszy):

$$e = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n,$$

a także wyniesiony z numerem:

$$e = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n. \tag{1.1}$$

Do tego oostatniego możemy się odwołać: (1.1). No i oczywiście listingi — listing 1.1 pokazuje, jak zrobić to w miarę poprawnie...

Rysunek 1.1: Przykładowy rysunek

Tabela 1.1: Przykładowa tabela

slkdjfslj	sdkskd	s;lkdsdk
slkjd	skljdsldj	skljdsjdsldj
sljkdslkjd	woieupowiepoweiwiewp	weoiw eppowie wpo

```
1 tab[0:n] = dem[nRows][nCols]; //?  
2 #pragma acc data copy(tab [0:n], slope [0:n])
```

Listing 1.1: Jakież dwie linijki w C++ (z OpenACC)

Rozdział 2

Wykorzystane narzędzia, technologie i protokoły

2.1 Urządzenia wykorzystywane w projekcie

2.1.1 ESP32

ESP32 to jednoukładowy mikrokontroler, zaprojektowany i produkowany przez firmę Espressif Systems. Jego najważniejsze cechy to:

- energooszczędny procesor RISC o częstotliwości do 240 MHz
- 520 kB pamięci SRAM
- WiFi 802.11 b/g/n
- Bluetooth
- liczne interfejsy cyfrowe i analogowe, w tym:
 - UART
 - I2C
 - SPI
 - I2S
 - CAN
 - ADC
 - DAC
 - PWM
 - Ethernet MAC

– USB 2.0

- ...

[5]

Powstało wiele wersji tego układu, różniące się m.in. szybkością procesora, ilością pamięci flash, ilością pinów, ilością interfejsów cyfrowych i analogowych, a także możliwością pracy w trybie bezprzewodowym (WiFi) lub przewodowym (Ethernet)[6]. Najczęściej układ te wykorzystywane różnych projektach IoT, zarówno jako czujniki, jak i serwery.[5]

W projekcie ESP32 zostało wykorzystane w dwóch płytkach TTGO T3 V1.6.1. Jedna z płytek została wykorzystana jako przekaźnik danych pomiędzy siecią LoRa a siecią WiFi, a druga jako część systemu zbierania danych z wykorzystaniem LoRa

2.1.2 Raspberry Pi Pico

Rasperry Pi Pico to płytka z mikrokontrolerem RP2040, zaprojektowana i produkowana przez firmę Raspberry Pi Foundation. Charakteryzuje się ona dwurdzeniowym procesorem ARM Cortex-M0+ o częstotliwości 133 MHz, 264 kB pamięci SRAM oraz 2 MB pamięci flash. Płytkę posiada również wiele interfejsów cyfrowych i analogowych, w tym:

- UART
- I2C
- SPI
- I2S
- ADC
- DAC
- PWM
- USB 1.1

[3, 2] Płytkę ta jest często wykorzystywana przez hobbystów do różnych projektów IoT, a także jako sterownik silników, czy kontroler robotów.[2]

W projekcie dwie płytki zostały wykorzystane jako część systemu zbierania danych.

2.1.3 STM32

STM32 to rodzina 32 bitowych mikrokontrolerów produkowanych przez firmę STMicroelectronics. Bazują one na architekturze ARM Cortex-M, oferują wysoką wydajność i energooszczędność. Cztery główne rodzaje mikrokontrolerów STM32 to:

- Rodzina płytek z częścią kodu F(4/5) i H — oferują największą wydajność
- Rodzina płytek z częścią kodu L — oferują największą energooszczędność
- Rodzina płytek z częścią kodu G/C/F(1/3) — do zastosowań ogólnych
- Rodzina płytek z częścią kodu W(L/B/BA) — do zastosowań bezprzewodowych.
[SRPAWDZIĆ]

[4] Głównym zastosowaniem STM32 są urządzenia wbudowane, w tym urządzenia medyczne, roboty, samochody, a także urządzenia IoT[NEED CITE]

W projekcie wykorzystano dwie płytki STM32WL55, które zostały wykorzystane jako część systemu zbierania danych.

2.2 Języki programowania i technologie

2.2.1 C++ for Arduino

—

2.2.2 C for STM32

—

2.2.3 MicroPython for Raspberry Pi Pico

MicroPython jest językiem

2.3 Bazy danych i pozostałe technologie

2.3.1 InfluxDB 2

—

2.3.2 Python for MQTT

2.4 Protokoły komunikacyjne

—

2.4.1 MQTT

—

2.4.2 LoRa

—

2.4.3 HTTP

—

2.5 Bazy danych i pozostałe technologie

2.5.1 InfluxDB 2

—

2.5.2 Docker

—

2.5.3 PlatformIO

—

Rozdział 3

Istniejące rozwiązania

—

3.1 LoRaWAN

—

3.1.1 The Things Network ?

—

3.1.2 ChirpStack ?

—

3.1.3 Lorient ?

—

3.2 Artykuły

—

3.3 Wpisy w sieci i blogach

Rozdział 4

Założenie i Implementacja

W poniższym rozdziale zaprezentowano założenia, potrzeby i projekt projektu Sieci Meash na bazie LoRa

4.1 Podstawowe cele sieci

System ma kilka podstawowych założeń:

- Jeden centralny punkt gromadzenia danych
- Zapisywanie danych do bazy danych szeregów czasowych, w celu ich dalszego przetwarzania
- Zbieranie danych z dużego obszaru
- Niezależność od istniejących metod przesyłu danych (WiFi, Sieci komórkowe, Łączność satelitarna)
- Niezależność od platformy sprzętowej
- Zapewniać możliwie dużą dostarczalność pakietów
- Dane czasowe nie muszą być super dokładne (dopuszczalne są drobne opóźnienia)
- Węzły sieci tylko wysyłają dane, same nie konsumują przychodzących wiadomości

4.2 Części sieci

W celu uzyskania wyżej wspomnianych założeń, zaproponowano system złożonych z kilku części:

4.2.1 Węzły sieci

Węzły sieci to urządzenia wyposażone w moduł LoRa i odpowiednie oprogramowanie pozwalające na pełną obsługę sieci. Gdy węzeł odbierze wiadomość, sprawdza jej poprawność i rozsyła ją dalej w celu zapewnienia jak największego zasięgu i wystarczalności

Urządzenie to może być również wyposażone w różnego rodzaju czujniki, które dostarczają danych bazy danych.

4.2.2 Stacja przekaźnikowa

Stacja przekaźnikowa to urządzenie wyposażone zarówno w moduł LoRa jak i moduł umożliwiający komunikację z siecią Internet (np. moduł WiFi lub moduł bazy Ethernet).

Urządzenie to odbiera przychodzące wiadomości LoRa i przesyła je do brokera wiadomości

4.2.3 Broker wiadomości

Broker wiadomości to program, działający na komputerze mającym dostęp do sieci, umożliwia on wydajną komunikację pomiędzy Stacją Przekąźnikową a Bazą Danych

4.2.4 Baza danych

Baza Danych umożliwia zapisywanie sporej ilości danych, uwzględniając również ich czas (baza danych szeregów czasowych). O zapisy danych z brokera wiadomości do bazy danych dba osobny program, który powinien sprawdzać również poprawność tych wiadomości, jak i dbać o to by nie zapisywać powtórzonych wiadomości

4.3 Wiadomości

Każda z wiadomości przesyłanych za pomocą tych sieci powinna mieć formę jak zaprezentowano na listingu 4.1

Zawiera ona pola:

- `ttl` — [Ang. time to live — czas życia] Wartość określająca maksymalną liczbę skoków pomiędzy węzłami sieci. Domyślnie wynosi 10, może zostać wydłużona w zależności od wielkości planowanej sieci
- `m_id` — UUID [1] wiadomości, gwarantujący niepowtarzalności tej wiadomości. Ułatwia również jej dalsze przetwarzanie

- `d_id` — numer identyfikacyjny urządzenia z którego pochodzi wiadomość
- `values` — słownik zawierający dane z urządzenia, do zapisania w bazie

4.4 Obsługa protokołu

4.4.1 Działanie węzłów

Wiadomości generowane są przez węzły sieci, zawierając wszystkie niezbędne pola (wymienione wyżej) i odczyty z czujników zamieszczonych na węźle. Następnie zostaje ona rozesłana do wszystkich węzłów w zasięgu (broadcasting).

Węzeł odbierając wiadomość, sprawdza jej poprawność (czy jest odpowiednio sformatowana, czy zawiera wszystkie potrzebne pola), i jeżeli wiadomość jest poprawna, a pole `ttl` jest większe od 0 rozsyła wiadomość dalej. Sprawdzanie wiadomości odbywa się by wyeliminować wiadomości niepoprawne z sieci.

4.4.2 Działanie przekaźnika

Przekaźnik odbiera wiadomości, i przesyła je do brokera wiadomości. Nie sprawdza poprawności wiadomości by zapewnić maksymalną wydajność i niezawodność.

4.4.3 Działanie bazy danych i programu zapisującego dane

Program pobiera kolejne wiadomości od brokera i przetwarza je w kolejności:

1. Sprawdzenie poprawności wiadomości
2. Sprawdzenie czy wiadomość nie została już sprawdzona (na podstawie pola `m_id`)
3. Zapisanie danych ze słownika `values` do bazy danych i przyporządkowanie ich do `d_id`
4. Zapisanie w pamięci operacyjnej `m_id`, potem do wykorzystania w kroku 2

4.5 Implementacja

4.5.1 Implementacja przykładowych węzłów sieci

W wyniku pracy nad systemem zbierania danych przygotowano implementację węzłów sieci w wykonaniu 3 platform sprzętowych:

- Raspberry Pi Pico +
- ESP32 TTYGO
- STM32 WL...

```
1 {  
2     "d_id": "id_233",  
3     "values": {  
4         "temp": "21",  
5         "hum": "50",  
6         "press": "1000",  
7         "light": "100",  
8         "co2": "1000",  
9         "pm25": "10",  
10        "pm10": "20"  
11    },  
12    "ttl": 10,  
13    "m_id": "eaa17a7b-9388-43b6-9310-731c942fc6b9"  
14 }
```

Listing 4.1: Przykładowa wiadomość przesyłana przez system

Rozdział 5

Wdrożenie i testy

Rozdział 6

Wnioski i perspektywy rozwoju

Spis listingów

1.1	Jakieś dwie linijki w C++ (z OpenACC)	8
4.1	Przykładowa wiadomość przesyłana przez system	19

Spis tabel

1.1	Przykładowa tabela	8
-----	------------------------------	---

Spis rysunków

1.1	Przykładowy rysunek	7
-----	-------------------------------	---

Bibliography

- [1] ietf. *A Universally Unique Identifier (UUID) URN Namespace*. 2005. (Visited on 04/23/2023).
- [2] Raspberry Pi Foundation. *Raspberry Pi Documentation*. 2023. URL: <https://www.raspberrypi.com/documentation/microcontrollers/raspberry-pi-pico.html> (visited on 04/16/2023).
- [3] Raspberry Pi Foundation. *Raspberry Pi Pico Datasheet*. 2023. URL: <https://datasheets.raspberrypi.com/pico/pico-datasheet.pdf> (visited on 04/16/2023).
- [4] STMicroelectronics. *STM32 Overview*. 2023. (Visited on 04/23/2023).
- [5] Espressif Systems. *ESP32 Datasheet*. 2023. URL: https://www.espressif.com/sites/default/files/documentation/esp32_datasheet_en.pdf (visited on 04/16/2023).
- [6] Espressif Systems. *ESP32 SoCs*. 2023. URL: <https://www.espressif.com/en/products/socs> (visited on 04/16/2023).